

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 109/2019-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. marca 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpených JUDr. Jozefom Dudzikom, Škultétyho 1597/7, Topoľčany, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 5 Co 127/2017-215 z 22. novembra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 77/2018-242 z 24. októbra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. januára 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľa“), ktorou namietali porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Co 127/2017-215 z 22. novembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Cdo 77/2018-242 z 24. októbra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

Podaním z 8. januára 2019 sťažovatelia svoju ústavnú sťažnosť doplnili žiadosťou o jej naliehavé prejednanie.

2. Sťažovatelia podali na Okresnom súde Partizánske (ďalej len „okresný súd“) žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy a dohody o zrušení vecného bremena. Sťažovatelia ako predávajúci previedli na žalovaného v 1. rade vlastnícke právo k nehnuteľnosti kúpnu zmluvou, o ktorej v podanej žalobe tvrdili, že je absolútne neplatným právnym úkonom. Z ústavnej sťažnosti ďalej vyplýva, že sťažovatelia uzatvorili so žalovaným v 1. rade aj zmluvu o budúcej kúpe, v ktorej sa dohodli, že nehnuteľnosť budú naďalej užívať až do jej spätného nadobudnutia a žalovaný v 1. rade sa zaviazal zdržať sa právnej dispozície s nehnuteľnosťou. Žalovaný v 1. rade však svoj záväzok nesplnil a nehnuteľnosť previedol na žalovaného v 2. rade.

Sťažovatelia tvrdili, že v skutočnosti strany zmluvy nemali v úmysle uzatvoriť kúpnu zmluvu ani inú zmluvu, a teda išlo o simulovaný právny úkon.

3. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 3 C 43/2014 z 15. decembra 2016 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľov zamietol. Okresný súd rozsudok odôvodnil najmä tým, že sťažovatelia jasne nepreukázali nedobromyseľnosť predaja nehnuteľnosti, kúpu nehnuteľnosti simulovaným právnym úkonom, teda nepreukázali, že došlo k prevodu nehnuteľnosti len z dôvodu spoločne naplánovaného podnikania a vzatia si úveru z banky, nepreukázali neplatnosť ostatných kúpnych zmlúv uzatvorených medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade a medzi žalovanými v 2. a 3. rade.

4. Proti rozsudku okresného súdu podali sťažovatelia odvolanie, ktoré odôvodnili najmä tým, že „... dôkazy, ktorými sa súd v rámci uvedenej zásady, riadne nezaoberal (ide o tzv. opomenuté dôkazy) zakladá totiž nielen nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku,

ale súčasne tiež jeho protiústavnosť...“. Podľa názoru sťažovateľov spôsob hodnotenia dôkazov zo strany okresného súdu „... porušuje aj zásadu zákazu deformácie dôkazov, keď skutkové a následne právne závery boli v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, vyplývajúcimi z výsluchu svedkov...“*.* Sťažovatelia považovali postup okresného súdu za formalistický v prístupe k interpretácii a aplikácii obsahu zmlúv bez skúmania skutočnej vôle konajúcich osôb a zotrvali na tvrdení, že reálnou pohnútkou nebol prevod vlastníckeho práva, ale získanie majetku ako zábezpeky na čerpanie finančných prostriedkov z úveru na spoločné podnikanie so žalovaným v 1. rade, čomu zodpovedali aj formálne kroky účastníkov konania, na ktoré sťažovatelia poukázali.

5. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti uviedli: *„Krajský súd upovedomením z 9.8.2017 naznačil žalobcom, že vec bude posudzovať podľa § 80 písm. c/ O.s.p., ktoré doposiaľ použité nebolo, hoci toto ustanovenie v čase rozhodovania okresného i krajského súdu už nebolo súčasťou platného právneho poriadku (už nebolo ani účinné vzhľadom na § 470 CSP).“* Krajský súd napadnutým rozsudkom rozhodol o podanom odvolaní sťažovateľov tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

6. Proti napadnutému rozsudku podali sťažovatelia dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodili z § 421 písm. a) Civilného sporového poriadku. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľov odmietol.

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovatelia v ústavnej sťažnosti uviedli: *„Z dovolania sťažovateľov vyplývalo dostatočne jasne - dokonca uviedli aj niektoré súdne rozhodnutia ako precedensy - v čom videli splnenie predpokladov nielen prípustnosti, ale aj dôvodnosti dovolania voči absolútne nezákonnému rozsudku KS, ktorý aplikoval svojvoľne a prekvapivo už neúčinnú právnu normu v rozpore s kogentným znením § 470 CSP a to aj napriek výslovného nesúhlasu sťažovateľov. Preto ak sa NS SR flagrantným spôsobom odmietol ich dovolaním meritórne zaoberať, takýto postup musí byť hodnotený ako postup právne formalistický a teda protiústavný...“*

7. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom: *„A. Základné práva [redacted] garantované čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 ods. 1*

protokolu k dohovoru, uznesením NS SR zo dňa 24.10.2018 sp. zn. 4 Cdo 77/2018 - 242 a rozsudkom KS Trenčín zo dňa 22.11.2017 sp. zn. 5 Co/127/2017 - 215 porušené boli.

B. Uznesenie NS SR zo dňa 24.10.2018 sp. zn. 4 Cdo 77/2018 - 242 a rozsudok KS Trenčín zo dňa 22.11.2017 sp. zn. 5 Co/127/2017 - 215 sa zrušuje a vec vracia KS v Trenčíne na ďalšie konanie.

C. [REDACTED] *priznáva náhradu trov konania...*“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

10. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

13. Podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré ustanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

14. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

15. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku k dôvodu skúmania naliehavého právneho záujmu uviedol: „Z *prechodných ustanovení CSP však vyplýva, že ust. § 470 ods. 1, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Z tohto potom vyplýva, že ust. § 470 ods. 1 CSP zakotvuje okamžitú aplikabilitu procesnoprávných noriem, ktorá znamená, že nová*

procesná úprava sa použije na všetky konania a to aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti nového zákona.

Podľa § 470 ods. 2 CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku zostávajú zachované. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia ako aj základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený odvolací súd posudzoval odvolacie dôvody podľa zákona účinného v čase podania odvolania, teda za účinnosti CSP, avšak s prihliadnutím na ust. § 470 ods. 2 CSP otázku naliehavého právneho záujmu účastníkov na danej určovacej žalobe podľa predpisov platných a účinných v čase podania žaloby, teda podľa ustanovení zák. č. 99/1963 Zb., teda Občianskeho súdneho poriadku.

V čase rozhodovania súdu prvej inštancie Občiansky súdny poriadok v ust. § 80 písm. c/ O.s.p. pripúšťal podanie určovacej žaloby, t.j. žaloby o určenie. Či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak bol na tom naliehavý právny záujem.

V prejednávanej veci vzhľadom na tú skutočnosť, že súd prvej inštancie neaplikoval ust. § 80 písm. c/ O.s.p. platného a účinného v Čase podania žaloby, odvolací súd upozornil účastníkov na možné použitie daného ustanovenia zákona. Na toto upovedomenie reagovali žalobcovia písomným podaním, v rámci ktorého uviedli, že v prejednávanej veci je daný naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, lebo určovacím rozsudkom sa poskytne komplexná ochrana vlastníckeho práva žalobcom. Predmetom žaloby je určenie neplatnosti kúpnych zmlúv a zmluvy o záložnom práve, kde sa má dosiahnuť zhoda medzi skutočným právnym stavom a stavom zapísaným v katastri nehnuteľností...

S týmto konštatovaním sa však odvolací súd nestotožňuje... Určovacia žaloba má miesto tam, kde ide o preventívnu ochranu práva a nie tam, kde už právo bolo porušené... Inak povedané tam, kde možno žalovať na určenie vlastníckeho práva, nemožno spravidla žalovať o určenie neplatnosti zmluvy. Samotné určenie neplatnosti zmluvy často nevyjasňuje právne postavenie účastníkov. Ak sa teda domáha prevodca určenia neplatnosti kúpnej zmluvy, zabúda tiež na skutočnosť, že žalovaný mohol medzitým vec vydržať alebo nadobudnúť iným spôsobom.

Preto v prejednávanej veci na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel odvolací súd k tomu právnemu záveru, že je síce správny výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý žalobu zamietol, avšak nie z dôvodu nenaplnenia hmotných predpokladov na určenie

neplatnosti oboch kúpnych zmlúv, avšak z dôvodu, že v prejednávanej veci žalobcovia 1/, 2/ nemajú naliehavý právny záujem na požadovanom určení, nakoľko nič im nebránilo domáhať sa v prejednávanej veci žalovať priamo žalobou o určenie vlastníckeho práva bez ohľadu na to, ku koľkým prevodom v prejednávanej veci došlo.“

17. Vo vzťahu k určeniu neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva uzatvorenej medzi žalovanými v 2. a 3. rade krajský súd v relevantnej časti odôvodnenia uviedol: „Vo vzťahu k žalobe o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva uzavretej medzi žalovanými 2/ a 3/, odvolací súd dodáva, že aj v tejto časti bola žaloba správne zamietnutá. Pokiaľ sa právny vzťah medzi účastníkmi odvíjal od uzatvorenej zmluvy o zmluve budúcej medzi žalobcami 1/, 2/ a žalovaným 1/, zmluva o zmluve budúcej tak, ako vyplýva z konštantnej judikatúry uzatvorená podľa § 50a OZ, pôsobí len medzi účastníkmi tejto zmluvy. Nedodržaním záväzku budúceho predávajúceho vyplývajúceho zo zmluvy o budúcej zmluve a následne uzavretie kúpnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti s treťou osobou nespôsobuje bez ďalšieho neplatnosť predmetnej kúpnej zmluvy...“

18. K námietke sťažovateľov týkajúcej sa rozporu právneho úkonu a skutočne prejavenej vôle účastníkov zmluvného vzťahu krajský súd uviedol: „... § 41a OZ upravuje problematiku tzv. simulovaného právneho úkonu. Podľa § 41a ods. 1. 2 cit. ustanovenia zákona, ak má neplatný právny úkon náležitosti iného právneho úkonu, ktorý je platný možno sa jej dovolať len ak je z okolnosti zrejmé, že vyjadruje vôľu jednajúce osoby. Ak má byť právnym úkonom zastretý právny úkon iný, platí tento iný úkon, ak to zodpovedá vôli účastníkov a sú splnené všetky jeho náležitosti.

Pokiaľ účastníci uzavreli kúpnu zmluvu a zároveň zmluvu o zmluve budúcej, predmetom ktorej bol spätný prevod spornej nehnuteľnosti, tento úkon je platný a účinný. Zo správania sa účastníkov je potom zrejmé a z vykonaného dokazovania to rovnako vyplýva, že vzhľadom na zmluvu o zmluve budúcej bolo právo žalobcov užívať spornú nehnuteľnosť, platiť za ne poplatky, pričom samotný rozpor kúpnej ceny so samotnou hodnotou nehnuteľnosti neznamena neplatnosť danej zmluvy. Pokiaľ následne žalovaný porušil ustanovenia zmluvy o zmluve budúcej, táto okolnosť sama o sebe nezakladá neplatnosť ďalších právnych prevodov...“

19. Vo vzťahu k uneseniu, resp. neuneseniu dôkazného bremena krajský súd uviedol: „... ust. § 120 O.s.p. bolo transponované do nových procesných noriem ust. § 132 ods. 1, § 186 ods. 2 a § 182 CSP, kedy v zásade povinnosť označiť dôkazy ostáva zachovaná ako jedna z náležitostí žaloby, pričom sa preberá právo súdu rozhodnúť o tom, ktoré dôkazy vykoná... Účastník, ktorý neoznačil dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé následky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov.

Pokiaľ teda žalobca v prejednávanej veci tvrdil, že predmetná kúpna zmluva, od ktorej sa odvodzuje právny vzťah medzi účastníkmi je absolútne neplatným právnym úkonom, bolo na ňom. aby uniesol dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že napriek rozsiahlemu dokazovaniu vykonanému pred súdom prvej inštancie výsluchu svedkov zo strany žalobcu, toto dôkazné bremeno unesené nebolo a v kontexte daných právnych vzťahoch medzi účastníkmi neboli preukázané dôvody neplatnosti sporných kúpnych zmlúv.“

20. Najvyšší súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uviedol: «V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p., by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi dovolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu určitej právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a/ C.s.p.

Pokiaľ dovolateľ v takom dovolaní nevymedzí právnu otázku a neoznačí ustálenú súdnu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa podľa jeho názoru odvolací súd odklonil, odvolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku a ktorý judikát, stanovisko alebo rozhodnutie mal dovolateľ na mysli. V prípade absencie uvedeného dovolací súd nemôže pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok...

V danom prípade žalobcovia v dovolaní uviedli všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa ich názoru došlo v konaní pred prvoinštančným a odvolacím súdom, avšak neoznačili konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu. Uviedli len, že „krajský súd nepostupoval a nerozhodoval v súlade s platnými a účinnými právnymi predpismi, ale rozhodol aj v rozpore s ideou spravodlivosti“. V čom konkrétne sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu dovolatelia neuviedli.»

III.

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

21. Podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Ako *addendum* ústavný súd zdôrazňuje právny názor, ktorý opakovane vo svojej judikatúre vyslovil (akcentujúc pritom rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54), t. j., že v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní bude sťažovateľovi (v prípade opätovného obrátenia sa na ústavný súd) lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (t. j. napadnutému rozsudku) krajského súdu (m. m. III. ÚS 114/2010, I. ÚS 165/2010).

22. Ústavnú sťažnosť v tejto časti treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu, ktorá je plne aplikovateľná i po zmene právnej úpravy, o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok

vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

23. Súčasťou konštantnej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

24. Jadrom sťažnosti je argument sťažovateľov, že kúpna zmluva uzatvorená so žalovaným v 1. rade je neplatným právnym úkonom na tom základe, že pri uzatváraní kúpnej zmluvy nedošlo k zhode medzi skutočnou vôľou účastníkov zmluvného záväzku a prejavom zahrnutým v písomnej zmluve.

25. Úlohou ústavného súdu bolo posúdiť, či krajský súd ako odvolací súd napadnutý rozsudok primeraným spôsobom odôvodnil a či ho nemožno považovať za arbitrárny, a teda z ústavného hľadiska za neakceptovateľný a neutržateľný.

26. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti dospel k záveru, že medzi obsahom základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 46 ústavy a čl. 6 dohovoru) a napadnutým rozsudkom krajského súdu neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol rozhodnúť o porušení sťažovateľmi označených práv. V tomto smere ústavný súd konštatuje, že závery krajského súdu nemožno považovať za svojvoľné či neodôvodnené a ani za také, ktoré by popierali účel a zmysel zákona.

27. Z pohľadu ústavného súdu a s poukázaním na citované časti odôvodnenia napadnutého rozsudku treba predovšetkým zdôrazniť, že napadnutý rozsudok obsahuje veľmi podrobné zhodnotenie skutkového stavu, z ktorého sa pri rozhodovaní vychádzalo, ako aj podrobnú teoreticko-právnu analýzu problematiky neplatnosti právnych úkonov.

Prijaté závery sa v rámci skutočností, ktoré sú ústavnému súdu z obsahu sťažnosti a z obsahu pripojených listinných dôkazov známe, nejavia ani ako arbitrárne, ale ani ako zjavne neodôvodnené.

28. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (m. m. II. ÚS 465/2017).

29. Podľa judikatúry ústavného súdu základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), vyslovenia porušenia ktorého sa sťažovatelia dovolávajú, zaručuje každému právo na prístup k súdu, ako aj konkrétne

procesné garancie v konaní pred ním (m. m. I. ÚS 26/94). Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

**K namietanému porušeniu práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru
napadnutým uznesením najvyššieho súdu**

30. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovatelia namietali najmä prílišný formalizmus zo strany najvyššieho súdu, pričom tento nepristúpil k meritórnemu prieskumu ich dovolania, ale toto odmietol, pretože nebolo odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

31. Pravidlá týkajúce sa prípustnosti dovolania majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednako tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. 10. 1998). Otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov v prípade, ak zákonné pravidlá dovolanie nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 35/02). Postup príslušného súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označených práv sťažovateľov (m. m. I. ÚS 156/2018, II. ÚS 465/2017).

32. Ústavný súd preskúmal podané dovolanie sťažovateľov, ktoré bolo prílohou ústavnej sťažnosti, a konštatuje, že sťažovatelia skutočne uviedli iba „... všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa ich názoru došlo v konaní pred prvoinštančným a odvolacím súdom, avšak neoznačili konkrétne rozhodnutia dovolacieho súdu vyjadrujúce právne názory, od ktorých sa odvolací súd odklonil a zaujal iný právny názor, než aký zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi najvyššieho súdu“. Ústavný súd

poukazuje tiež na skutočnosť, že sťažovatelia opakovane vznášajú rovnaké námietky ako v konaní pred všeobecnými súdmi, tak aj v konaní na ústavnom súde.

33. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd ako súd dovolací v napadnutom uznesení jasne a zrozumiteľne vyjadril dôvody, pre ktoré dovolanie sťažovateľov odmietol. Na základe uvedeného je potrebné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti považovať za zjavne neopodstatnenú.

34. Ústavný súd na základe uvedeného zdôrazňuje, že právny záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení nevykazuje znaky arbitrárnosti, zjavnej neodôvodnenosti či svojvôle, čo by bolo možné konštatovať len v prípade, ak by sa natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení zákona, že by tým poprel jeho účel a význam (m. m. III. ÚS 264/05, I. ÚS 23/2010).

35. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu.

Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 593/2017).

K namietanému porušeniu práv podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu

36. Sťažovatelia porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu odvíjajú zrejme od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Keďže ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) a práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) odmietol, konštatuje, že v takom prípade nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľmi označeného základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1

dodatkového protokolu, a preto aj v tejto časti bolo treba ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

37. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľmi označených práv, dospel k záveru, že ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, a preto ju z tohto dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. marca 2019